

УДК 338.24.01:338.242.2

Л. В. Вербівська,
к. е. н., доцент кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
ORCID ID: 0000-0002-2768-9157

І. В. Заїчко,
к. е. н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Національна академія статистики, обліку та аудиту
ORCID ID: 0000-0002-6080-2959

Н. М. Тимченко,
к. е. н., доцент кафедри економіки та морського права,
Херсонська державна морська академія
ORCID ID: 0000-0002-7270-7350

DOI: 10.32702/2306-6814.2022.2.67

УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВ У РЕАЛІЯХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

L. Verbivska,
PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Business, Trade and Stock Exchange Operations, Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University
I. Zaichko,
PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Finances, Banking and Insurance, National Academy of Statistics, Accounting and Audit
N. Tymchenko,
PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Economics and Maritime Law, Kherson State Maritime Academy

MANAGEMENT OF INVESTMENT AND INNOVATION RESOURCES OF ENTERPRISES IN THE REALITIES OF DIGITAL ECONOMY

Статтю присвячено розробленню концепції управління інвестиційно-інноваційними ресурсами підприємства, в основі якої лежить функціональна система управління, що складається із планування, організації, мотивації та контролю. Актуальність дослідження зумовлена глобальними господарськими процесами та конкуренцією, котра в епоху цифровізації стає все більш жорсткою та вимагає інноваційних та навіть революційних підходів до ведення бізнесу. Розкриття інноваційного потенціалу компанії можливе завдяки ефективному управлінні інноваційно-інвестиційними ресурсами підприємства.

Мета дослідження — розроблення концепції управління інвестиційно-інноваційними ресурсами підприємства в контексті функціональної структури управління з використанням практичних інструментів реалізації інноваційного потенціалу та забезпечення конкурентоздатності в умовах цифрової економіки.

У результаті дослідження розроблено концепцію управління інноваційними та інвестиційними ресурсами, описано послідовність планування, організування, мотивації та контролю за використанням зазначених ресурсів, виокремлено інструменти реалізації інноваційного потен-

ціалу, що виражені в удосконаленні інформаційних, трудових та фінансових ресурсів. Визначено, що електронна комерція дозволяє розширити межі збуту компанії та вивести її на більш високий рівень, ефективні команди забезпечують стійкість розвитку, а управління грошовими потоками створює фінансове забезпечення реалізації зазначеної цілі.

The article is devoted to developing the concept of enterprise investment-innovation resources management, which is based on the functional management system consisting of planning, organization, motivation, and control. Although the study reveals the problems of investment and innovation management, it gives recommendations for solving the innovation problem based on the developed set of tools for managing information, labor, and financial resources.

The study aims to develop the concept of enterprise investment and innovation resources management in the context of a functional management structure using practical tools for realizing innovation potential and ensuring competitiveness in a digital economy.

The study's relevance is due to global economic processes and competition. The era of digitalization is becoming increasingly challenging and requires innovative and even revolutionary approaches to doing business. Disclosure of the company's innovative potential is possible through the effective innovation and investment resources management of the enterprise. The study used correlation analysis, analysis, and synthesis of information, induction and deduction, elimination, and grouping, allowing consistent steps and approaches to solve the innovative development problem of Ukraine enterprises. As a result, the concept of management of innovation and investment resources is developed, the sequence of planning, organization, motivation, and control over the use of these resources is described, the tools for implementing innovation potential, expressed in the improvement of information resources, labor and financial. E-commerce allows to expand the company's sales and bring it to a higher level. Effective teams ensure development stability, and cash flow management creates the financial support to realize this goal. Formation of the concept of investment and innovation resources management has theoretical and practical significance, as it is used to build business models for the use of information, labor, and financial resources in enterprises of different forms of ownership, areas of activity, and size.

*Ключові слова: інвестиції, інновації, управління, грошові потоки, трудові ресурси, інформаційні ресурси.
Key words: investment, innovation, management, cash flows, labor resources, information resources.*

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Інновації та інвестиції є основою економічного зростання не тільки підприємств, але й цілої держави. За даними Всесвітнього економічного форуму [17], інноваційна складова індексу конкурентоздатності має достатньо щільний кореляційний зв'язок із загальним показником. Це можна підтвердити на прикладі низки країн, що показані у таблиці 1.

Таблиця 1. Порівняння індексу інновацій та конкурентоздатності країн

Країна	Індекс конкурентоздатності	Інновації
Великобританія	78	81
Туреччина	62	45
Іспанія	75	64
Корея	80	79
Японія	82	78
Італія	72	66
Німеччина	82	87
Франція	79	77
Австралія	79	70
Україна	57	40
Коефіцієнт Пірсона	0,96	

Джерело: зібрано авторами за даними Всесвітнього економічного форуму 2019 року [17].

Можна констатувати, що чим більше бізнес, підприємство та державний сектор інвестують в інноваційні технології, тим вищим є рівень розвитку країни [1; 2; 6; 10; 14].

Інновації є потенціальною можливістю та одночасно прихованим фактором, що здатний стрімко прискорити економічне зростання на всіх рівнях економіки: від домашніх господарств до розвитку будь-якої індустрії. Це пояснюється тим, що інновації є продуктом креативності, новизни, інтелектуальної праці, реалізація яких не завжди потребує значних фінансових ресурсів. За наявності інноваційного потенціалу, навіть в умовах обмежених фінансових ресурсів, можливо стрімко розвивати підприємство, виводячи його із місцевого ринку до глобального або збільшуючи його значимість для розвитку країни. При цьому інновації мають достатньо широку сферу проникнення. Деякі автори [7] розподіляють інновації за рівнями розвитку держави (можливість прийняття економікою країни інновацій), при цьому вони виділяють 6 рівнів інноваційного розвитку, де шостий, найвищий рівень на сьогодні займають штучний інтелект, нанотехнології, а перший рівень — інновацій пов'язаний із оцифруванням господарських процесів. Цифровізація економіки є найнижчим і необхід-

ним підгрунтям для подальшої автоматизації ділових процесів. Сьогодні Україна поступово переходить на другий рівень інноваційного розвитку, в якому більшість підприємств уже використовують цифрові технології, однак ділові цикли тільки починають переходити до автоматизованих систем управління.

Синтезуючи формування макроекономічних показників, можна дійти висновку щодо актуальності цієї теми не тільки на макроекономічному, однак і на мікроекономічному рівні, оскільки підприємництво різних форм власності, діяльності та розмірів формує економіку країни, а тому управління інвестиційно-інноваційними ресурсами підприємства є основою його розвитку.

Ще донедавна підприємництво в Україні розвивалося за класичними бізнес-моделями, які могли довгий час обходитися без інвестицій та інновацій. Це були такі моделі, які передбачали одноразове вкладення коштів у закупівлю обладнання, та подальше його використання впродовж 7—10 років, а подекуди і двадцяти років для виготовлення одного і того ж виду продукції [11]. На сьогодні такі моделі є застарілими практично у кожній галузі, оскільки стандарти якості продукції регулярно змінюються, зменшується ціна виготовлення продукції, а економіки всіх країн світу поступово переорієнтовуються на екологічне виробництво, що вимагає зменшення використання ресурсів. Навіть у виробничих галузях, які постійно виготовляють один і той же продукт, потрібно втілювати інновації для того, щоб вистояти у конкурентній боротьбі і створювати таку якість, яка відповідає сьогоденним постійно-збільшуваним запитам споживачів. В умовах дефіциту фінансових ресурсів та практичній відсутності доступного фінансового ринку в Україні, підприємства повинні шукати внутрішню потенційну можливість свого удосконалення, яка повинна бути втіленою за допомогою використання інноваційних та інвестиційних ресурсів. У таких умовах особливої актуальності набуває тема управління інвестиційно-інноваційними ресурсами підприємств в реаліях цифрової економіки.

Формування концепції управління інвестиційно-інноваційними ресурсами має теоретичну та практичну значимість, оскільки така концепція необхідна для побудови бізнес-моделей використання інформаційних, трудових та фінансових ресурсів на підприємствах різної форми власності, сфер діяльності та розмірів.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Питання управління інноваційно-інвестиційними ресурсами є недостатньо досліджуваним у вітчизняній та іноземній літературі. Водночас більш узагальнений підхід управління інноваційною та інвестиційною діяльністю є досить широко описаним. Зокрема, такі автори: Бушовська Л.Б. [3], Войнаренко М.П., Єпіфанова І.Ю. [4], Кривов'язюк І.В. [8], Левицький В.В. [9], Паньков О.Б. [12], Феєр О.В. [15], Сімкова Т.О. [13] здійснювали актуальні дослідження проблеми управління інвестиційною діяльністю на підприємствах, показуючи різні підходи управління в залежності від кінцевих цілей дослідження. В свою чергу такі автори: Боковець В.В. [2], Стеблій Г.Я. та Тувакова Н.В. [14] досліджували управління інноваційною діяльністю на підприємствах. Де-

кілька сучасних праць присвячених управлінню інвестиційно-інноваційної діяльності таких авторів: Задріп'яна Т.С. [6], Жуков В.Р. [5], Овчаренко Т.С. [11], Новак Н.П. [10] присвячені особливостям організації системи управління з акцентами на фінансуванні, проблемах та перспективах цієї тематики.

ВИДІЛЕННЯ НЕ ВИРІШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ

Питання комплексної системи управління, попри достатню кількість наукової літератури, залишається невирішеним, а тому поточне дослідження формує новизну. В статті вперше розроблено концепцію управління інвестиційно-інноваційними ресурсами та визначено основні інструменти реалізації концепції, що слугують одночасно й інструментами удосконалення системи управління діючих підприємств, функціонуючих в умовах цифрової економіки.

МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ

Мета дослідження — розроблення концепції управління інвестиційно-інноваційними ресурсами підприємства в контексті функціональної структури управління з використанням практичних інструментів реалізації інноваційного потенціалу та забезпечення конкурентоздатності в умовах цифрової економіки.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Управління будь-якими ресурсами підприємства здійснюється через призму функцій управління, до яких відноситься планування, організація, мотивація та контроль. Розглянемо їх більш детально в контексті цього питання.

Планування інвестиційно-інноваційних ресурсів.

На етапі планування необхідно зайнятися пошуком потенційних чинників інвестиційно-інноваційного розвитку. На цьому етапі важлива ідентифікація інвестиційно-інноваційних ресурсів. Для того щоб ідентифікувати власний інвестиційно-інноваційний потенціал, необхідно для початку зрозуміти, якими є інвестиційні та інноваційні ресурси підприємства. Основними джерелами інвестиційного розвитку є фінансові ресурси, тобто грошові кошти, що знаходяться у розпорядженні підприємства (його організаторів та акціонерів), або кошти, які можуть бути швидко вивільненіми із обороту. Окрім вільних власних грошових коштів, підприємство за умови ліквідності та платоспроможності може розраховувати на зовнішні фінансові ресурси. До зовнішніх фінансових ресурсів необхідно віднести банківські позики, дотації або інвестиційні кошти зовнішніх інвесторів. Що стосується джерел інноваційного розвитку, то ними є трудові та інформаційні ресурси. Трудові ресурси дозволяють шляхом реалізації креативного потенціалу створювати нові продукти, удосконалювати їх, пропонувати заходи з оптимізації використання ресурсів, втілювати нові бізнес-моделі на етапах збуту та виробництва. Однак реалізувати потенціал трудових ресурсів можна тільки за умов його вмотивованості. Саме тому передумовою реалізації трудового потенціалу є формування системи заохочень, винагород, корпоративної культури та команд-

Рис. 1. Інноваційно-інвестиційні ресурси підприємств

Джерело: авторська подача.

ної роботи (team building). Така система передбачає переорієнтування бізнес-моделі із використання дешевої некваліфікованої робочої сили на формування колективу із кваліфікованих працівників, які прагнуть до самореалізації. Інформаційні ресурси — це комунікаційні процеси, що здійснюються як всередині підприємства, так і з його контрагентами (рис. 1). Основним завданням ефективного управління інформаційними ресурсами є збір інформації про ефективне використання матеріальних, фінансових, трудових ресурсів підприємства.

Організація інвестиційно-інноваційних ресурсів.

В основі розроблення концепції управління інноваційно-інвестиційними ресурсами є організація їх використання за допомогою циклу підприємства та від виду його діяльності розробляються різні моделі управління інноваційно-інвестиційними ресурсами. Наприклад, на початковій стадії діяльності інноваційного підприємства дуже важливо створити команду, яка буде готова створювати інноваційні продукти, тому основний акцент робиться на використанні трудових ресурсів. Для таких же підприємств на стадії розвитку дуже важливими стають фінансові ресурси, при цьому інноваційний потенціал підприємства дозволяє їх отримати не на банківському фінансовому ринку, а на венчурному ринку, де умови фінансування стають більш вигідними. В свою чергу на початковій стадії діяльності виробничого підприємства більш значимими є фінансові ресурси, оскільки вони потрібні для закупівлі обладнання та необхідних активів, що прийматимуть участь у формуванні бізнес-моделі. Для розвитку виробничого підприємства необхідно здійснювати не тільки техніко-технологічне забезпечення, однак і підтримувати належний рівень інновацій, що вимагає підвищення кваліфікації трудових ресурсів, здатних приймати нестандартні рішення, які можуть вивести підприємства із застійного чи кризового стану та здійснювати достойну конкурентну боротьбу.

В умовах цифрової економіки найбільше значення серед усіх мають інформаційні ресурси, тобто та інформація, яка здатна адекватно оцінити ринок та перспективи ведення бізнесу, розробити ефективну бізнес-модель та сформувати релевантну команду спеціалістів, що здатні приймати рішення в умовах швидких трансформаційних процесів, якими характеризується цифрова економіка. При цьому інформаційне забезпечення стосується не тільки дослідження ринку, однак і організації комунікаційних процесів на підприємстві. Саме тому в системі управління інвестиційно-інноваційними ресурсами найбільше і базове значення має інформація як джерело побудови ефективних бізнес-моделей, трудові ресурси як джерело інноваційного розвитку, та фінансові ресурси як дже-

рело достатнього техніко-технологічного забезпечення виробництва.

Мотивація та контроль інвестиційно-інноваційних ресурсів.

Створивши дієву бізнес-модель використання інноваційно-інвестиційних ресурсів дуже важливо, щоб вона залишалася постійно актуальною, тобто була достатньо гнучкою до змін зовнішнього чи внутрішнього середовища. В таких умовах необхідна мотивація, що виражається отриманням соціально-економічних благ для всіх учасників бізнес-процесу.

Контролюючі функції управління дозволяють постійно перевіряти дієвість створеної моделі управління фінансовими ресурсами, що здійснюється за допомогою соціально-економічних показників, які необхідно досліджувати на всіх стадіях господарських процесів і на всіх етапах розвитку підприємства, а не тільки на стадії його занепаду.

Концепція управління інвестиційно-інноваційними ресурсами повинна задовольняти основну ціль — забезпечення конкурентоздатності підприємства в умовах цифрової економіки. Метою управління інвестиційно-інноваційними ресурсами підприємства є розкриття інноваційного потенціалу підприємства, що сприяє досягненню основної цілі.

Для того щоб досягнути мети, необхідне використання дієвих інструментів. Авторський колектив вважає, що на сьогодні основними інструментами інформаційного забезпечення інноваційного та інвестиційного розвитку підприємства є грамотне управління фінансовими ресурсами та використання сучасних технологій на стадії логістики, виробництва та збуту продукції. Такими інструментами є електронна комерція, що виражається цифровою формою збуту продукції та взаємодії з клієнтами, управління грошовими потоками, що дозволяє ефективно використовувати генеровані фінансові ресурси та спрямовувати їх на техніко-технологічне оновлення капіталу, формування команд, що є запорукою стабільного розвитку підприємства.

Узагальнена концепція управління інноваційно-інвестиційними ресурсами відображена на рис. 2.

Оскільки інструменти досягнення мети та цілі підприємства є практичними рекомендаціями удосконалення інноваційно-інвестиційного потенціалу та вирішення основних проблем бізнесу, розглянемо їх більш детально.

Електронна комерція — базовий інструмент інвестиційно-інноваційного розвитку

На сьогодні в умовах цифровізації економіки, найпершим і найпростішим варіантом розкриття потенціалу підприємства є електронна комерція. Мета застосування цього інструменту — отримання додаткових фінансових потоків, що можна ефективно використовувати для інвестиційно-інноваційного розвитку підприємства.

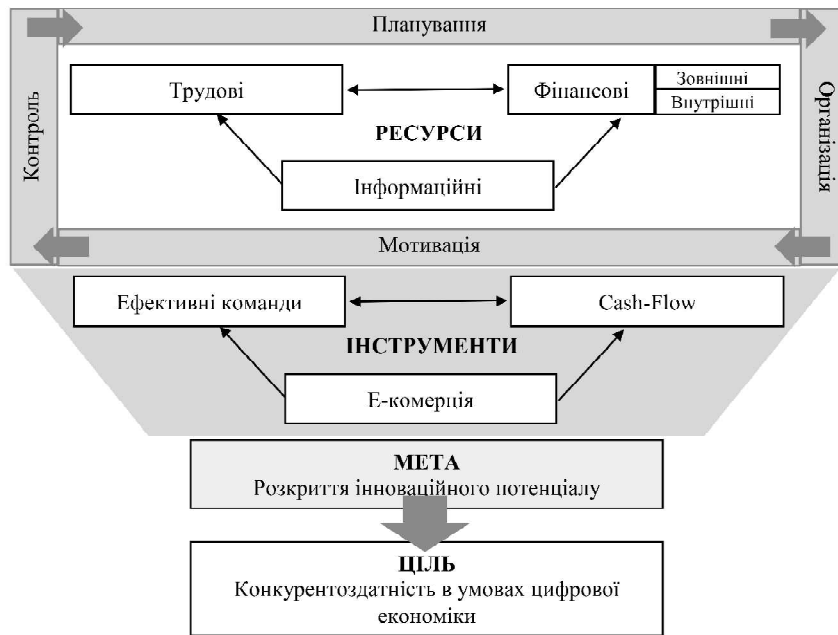

Рис. 2. Концепція управління інвестиційно-інноваційними ресурсами підприємства в умовах цифрової економіки

Джерело: авторська розробка.

Історія показує, що електронна комерція по всьому світі дозволила суттєво прискорити економічний розвиток ще з 2000-них років, коли на ринку інноваційних сервісів та товарів з'явилися чи активувалися перші сьогоднішні найбільші гравці ринку — Google, Apple, Amazon та інші [16]. Особливо актуальним це твердження стає сьогодні, в умовах активної боротьби країни із пандемією, де підприємства повинні працювати в умовах карантинних обмежень. Статистика показує, що сектор торгівлі дозволив відновити свої продажі тільки в умовах застосування електронної комерції, при цьому електронну комерцію слід розглядати не в рамках чинного законодавства, коли вона передбачає продаж товарів чи послуг через інтернет-магазини, а як електронний бізнес — узагальнене поняття, яке узагальнює та об'єднує різноманітні бізнес-моделі обслуговування кінцевого споживача продукту через Інтернет. Електронна комерція як основний чинник інноваційного розвитку не потребує значних вкладень. Крім того, організувати електронну комерцію можна взагалі без початкових інвестицій, оскільки Інтернет пропонує десятки технологій, які готові надавати свої цифрові потужності в оренду, беручи цілком доступну для всіх підприємств плату.

Управління грошовими потоками — основний інструмент інвестиційно-інноваційного розвитку.

Сучасне управління фінансовими ресурсами не обходиться без грамотного підходу до управління грошовими потоками, в основі якого є фінансове забезпечення реалізації інвестиційного потенціалу в умовах постійної платоспроможності. Управління грошовими потоками передбачає таке використання коштів, що дозволяє кожен згенеровану грошову одиницю спрямовувати на отримання додаткових коштів. Основне завдання управління грошовими потоками — накопичити достатню кількість коштів для того, щоб регулярно здійснювати інвестицій-

ну діяльність і при цьому не втрачати їх вартість через знецінення чи перестоювання. Основними інструментами ефективного управління є інвестиції у швидколіквідні активи, якими можуть бути не тільки накопичувальні банківські програми, однак і вкладення у цінні папери, швидколіквідну нерухомість, майнові права, які можна швидко продати на ринку, і навіть криптовалюту. За необхідності грошові кошти повинні бути вивільненими для оновлення основного капіталу, що дозволяє покращити ефективність основних виробничих процесів у разі стабільного ринкового та макроекономічного середовища, або диверсифікувати діяльність у випадку нестабільного ринкового чи макроекономічного середовища.

Інвестиції в автоматизовані лінії виробництва чи автоматизацію процесів створення продукту (сервісу, послуги) дозволяють отримати конкурентні переваги на ринку. Для підприємства такі вкладення обертаються додатково-отриманим доходом та прибутком. Водночас в умовах автоматизації виробничих процесів виникає проблема трудових ресурсів, а саме проблеми пошуку кваліфікованих ресурсів, які здатні підтримувати автоматизовані процеси виробництва. В таких умовах підприємство стикається із проблемою звільнення персоналу, що не відповідає вимогам новостворених бізнес-процесів, а також вимушене суттєво збільшувати фонд оплати праці для забезпечення достатнього рівня мотивації персоналу та конкурентоспроможних цін на використання трудових ресурсів. Зазначена соціальна проблема, яка є досить важливою в умовах цифровізації економіки, повинна вирішуватися не тільки за рахунок саморозвитку персоналу, але і за рахунок стимулювання роботодавця до розвитку персоналу. З цієї метою в умовах інвестиційно-інноваційного розвитку важливо формувати середовище, в якому персонал буде заохоченим до отримання додаткових компетенцій, що відповідатимуть рівню автоматизації бізнес-процесів.

Побудова ефективних команд — запорука стабільного розвитку підприємства.

У країнах із розвинутою економікою ринок праці в основному формується за рахунок висококваліфікованих кадрів, що здатні підтримувати здійснювані на підприємствах високотехнологічні процеси, забезпечувати високу якість готового продукту та постійно удосконалювати його. Стійкість розвитку підприємства в таких умовах базується не тільки на технологічному оснащенні, але й на формуванні ефективних команд, які складаються зі спеціалістів різних профілів, що мають високий кваліфікаційний рівень у своїй галузі. Кожен із учасників команди усвідомлює свою значимість перед створенням кінцевого продукту, а тому застосовує максимум зусиль для того, щоб своєчасно досягнути кінцевої мети. Команда не може ефективно працювати без чітко-налагоджених комунікаційних процесів, а тому на всіх етапах створення продукту кожен із учасників процесу взаємодіє із іншими для того, щоб зменшити кількість неузгоджень та вкластися у запланований період для створення продукту.

Важливою складовою формування ефективних команд є навчання персоналу, що здійснюється із ініціативи або за підтримки адміністрації підприємства. Кошти на розвиток персоналу виділяються постійно для того, щоб вони могли постійно приносити в бізнес-моделі нові технології. В таких умовах кожен член команди стає важливою частиною бізнесу, і разом з тим створює інтелектуальний капітал, який виступає гарантією стабільної роботи та високого рівня оплати праці.

ВИСНОВКИ

Управління інвестиційно-інноваційними ресурсами має різні моделі в залежності від специфіки та розміру бізнесу. Різниця в цих моделях у тому, що на різних підприємствах використовується різна послідовність формування та інвестиційно-інноваційних ресурсів, яка може змінюватися в залежності від життєвого циклу підприємства. Однак набір інструментів для інноваційного розвитку підприємства залишається незмінним. В його основі залишається інформація, яка може бути джерелом формування бізнес-моделей або створення спільною працею команди кінцевого продукту. Трудові ресурси є запорукою стабільного розвитку підприємства. Забезпечивши такий підхід до управління підприємством, воно зможе забезпечити собі постійний інтерес інвесторів, що формуватиме синергетичний ефект використання ресурсів підприємства.

Література:

1. Білик О.С. Управління інноваційною діяльністю. Державне управління: удосконалення та розвиток. 2020. № 6. DOI: 10.32702/2307-2156-2020.6.101
2. Боковець В.В., Мазуренко Р.П., Свічкарь Ю.І. Особливості управління інноваційною діяльністю сучасними підприємствами. Економіка і суспільство. 2018. № 18. С. 280—285. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2018-18-39>
3. Бушовська Л.Б. Управління інвестиційною діяльністю як важливий складник економічної безпеки під-

приємства. Економіка і суспільство. 2017. Вип. 11. С. 170—176. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/11_ukr/28.pdf

4. Войнаренко М.П., Єпіфанова І.Ю. Управління інвестиційною діяльністю промислових підприємств: монографія. Вінниця: ВНТУ, 2011. 188 с.

5. Жуков В.Р. Модель формирования системы управления инновационно-инвестиционной деятельностью на предприятии. Вісник Дон-ДУЕТ. 2002. № 4 (2). С. 139—143.

6. Задніпряна Т.С. Управління інноваційно-інвестиційною діяльністю підприємства. Економічний вісник Донбасу. 2011. № 1 (23). С. 203—205.

7. Захарченко Л.А., Медведева Г.Б. Трансфер технологій як елемент інноваційного розвитку Республіки Беларусь. Перспективи інноваційного розвитку Республіки Беларусь: збірник наукових статей V Міжнародної науково-практичної конференції, Брест, 24—25 апреля 2014 года. Брест: Альтернатива, 2014. С. 31—35.

8. Кривов'язюк І.В. Інвестиційна діяльність підприємства: сутність, методика аналізу та шляхи підвищення її ефективності. Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Економічні науки. 2018. Вип. 31. С. 83—90. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkh-du_en_2018_31_19

9. Левицький В.В. Ефективність управління інвестиційною діяльністю підприємства. ВІСНИК ЖДТУ. 2011. № 2 (56). С. 69—71.

10. Новак Н. П. Організація та управління інноваційно-інвестиційною діяльністю виробників органічної продукції. Інвестиції: практика та досвід. 2016. № 11. С. 22—27.

11. Овчаренко Т.С. Проблеми інноваційно-інвестиційної діяльності промислових підприємств. Вісник Київського національного університету. Сер. "Економіка". 2002. № 58. С. 63 — 69.

12. Паньков О.Б. Управління інвестиційною діяльністю як базовий складник економічної безпеки підприємства. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємство. 2020. № 4 (115). С. 90—93. URL: http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2020/4_2020/18.pdf (дата звернення 10.12.2020).

13. Сімкова Т.О. Формування системи управління інвестиційною діяльністю підприємства. Ефективна економіка. 2020. № 12. DOI: 10.32702/2307-2105-2020.12.119

14. Стеблій Г.Я., Тувакова Н.В. Механізм удосконалення управління інноваційною діяльністю підприємств. Економічний аналіз. 2016. № 15. С. 185—187.

15. Феєр О.В. Управління інвестиційною діяльністю підприємств у ринкових умовах. Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. 2016. № 851. С. 140—145. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VNULPM_2016_851_20

16. Kostyuk-Pukaliak O. and Khoma I. (2017) Importance of E-commerce in the development of economy and business. Economics, Entrepreneurship, Management. 2017. 4 (2). 15—22.

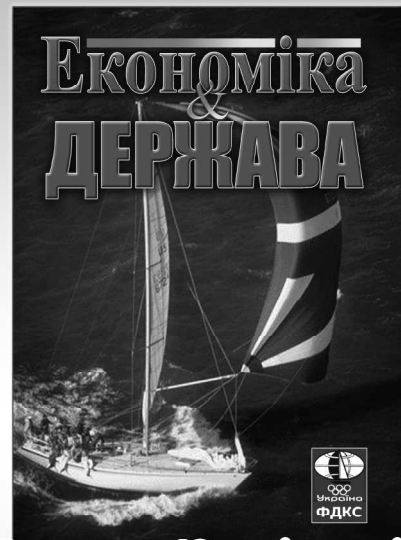
17. Schwab K. The Global Competitiveness Report 2019. WEF. 2019. URL: https://www3.weforum.org/docs/WEF_TheGlobalCompetitivenessReport2019.pdf

References:

1. Bilyk, O. S. (2020), "Management of innovative activity of the enterprise", *Derzhavne upravlinnya: udoskonalennya ta rozvytok*, vol.6, available at: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1693> (Accessed 10 Jan 2022). DOI: 10.32702/2307-2156-2020.6.101
2. Bokovets, V.V., Mazurenko, R.P. and Svichkar, Y.I. (2018), "Features of innovation management of modern enterprises", *Economy and society*, vol. 18, pp. 280—285. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2018-18-39>
3. Bushovska, L.B. (2017), "Management of investment activity as an important component of the economic security of the enterprise", *Economy and society*, [Online], vol. 11, pp. 170—176, available at: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/11_ukr/28.pdf (Accessed 10 Jan 2022).
4. Voinarenko, M.P. and Yepifanova, I.Yu. (2011), *Upravlinnia investytsijnou diial'nistiu promyslovykh pidpriemstv [Management of investment activity of industrial enterprises]*, VNTU, Vinnitsia, Ukraine.
5. Zhukov, V. R. (2002), "Model of the formation of the management system for innovation and investment activities at the enterprise", *Visnik Don-DUYET*, vol. 4 (2), pp. 139—143.
6. Zadnipryanna, T.S. (2011), "Management of the innovation and investment activity of the enterprise", *Ekonomichnyy visnyk Donbasu*, vol. 1 (23), pp. 203—205.
7. Zakharchenko, L.A., Medvedeva, G.B. (2014), "Technology transfer as an element of the innovative development of the Republic of Belarus", *Perspektivy innovatsionnogo razvitiya Respubliki Belarus': sbornik nauchnykh statey V Mezhdunarodnoy nauchno-prakticheskoy konferentsii [Prospects for Innovative Development of the Republic of Belarus: collection of scientific articles of the V International Scientific and Practical Conference]*, Alternative, Brest, Belarus, pp. 31—35.
8. Kryvoviazuk, I.V. (2018), "Investment activity of the enterprise: essence, method of analysis and ways of improving its efficiency", *Naukovyj visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Seriya: Ekonomichni nauky*, [Online], vol. 31, pp. 83—90, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2018_31_19 (Accessed 10 Jan 2022).
9. Levytskyi, V.V. (2011), "The effectiveness of the enterprise investment management", *VISNYK ZhDTU*, vol. 2 (56), pp. 69—71.
10. Novak, N.P. (2016), "Organization and management of innovation and investment activities in organic products", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 11, pp. 22—27.
11. Ovcharenko, T.S. (2002), "Problems of innovation and investment activity of industrial enterprises", *Visnyk Kyivs'koho natsional'noho universytetu. Ser. "Ekonomika"*, vol. 58, pp. 63—69.
12. Pankov, O.B. (2020), "Investment management as a basic component of economic security of the enterprise", *Derzhava ta rehiony. Seriya: Ekonomika ta pidpriemnytstvo*, [Online], vol. 4 (115), pp. 90—93, available at: http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2020/4_2020/18.pdf (Accessed 10 Jan 2022).
13. Simkova, T.O. (2020), "Formation of the investment management system of the enterprise", *Efektivna ekonomika*, vol. 12, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8465> (Accessed 10 Jan 2022). DOI: 10.32702/2307-2105-2020.12.119
14. Steblii, H. Ya. (2016), "Mechanism for improving the management of innovation activities of enterprises", *Economic analysis*, vol. 15, pp. 185—187.
15. Feier, O.V. (2016), "Investment management of enterprises in market conditions", *Visnyk Natsional'noho universytetu "L'vivs'ka politehnika". Menedzhment ta pidpriemnytstvo v Ukraini: etapy stanovlennia i problemy rozvytku*, [Online], vol. 851, pp. 140—145, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VNULPM_2016_851_20 (Accessed 10 Jan 2022).
16. Kostyuk-Pukaliak, O. and Khoma, I. (2017), "Importance of E-commerce in the development of economy and business", *Economics, Entrepreneurship, Management*, vol. 4 (2), pp. 15—22.
17. Schwab, K. (2019), "The Global Competitiveness Report 2019", WEF, available at: https://www3.weforum.org/docs/WEF_TheGlobalCompetitivenessReport2019.pdf (Accessed 10 Jan 2022).

Стаття надійшла до редакції 12.01.2022 р.

**Науково-практичний журнал
«ЕКОНОМІКА ТА ДЕРЖАВА»**

Передплатний індекс: 01751

Виходить 12 разів на рік

наукове фахове видання України

З ПИТАНЬ ЕКОНОМІКИ

(Категорія «Б»)

Наказ Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 №1643

Спеціальності – **051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.**

www.economy.in.ua

e-mail: economy_2008@ukr.net

тел.: (044) 223-26-28

(044) 458-10-73